

Mapa de recursos i anàlisi de les necessitats de les persones grans del Baix Llobregat

Pla estratègic de Gent Gran del Baix Llobregat

Context enquesta

Segons l'Organització Mundial de la Salut, l'envelliment actiu i saludable és el procés pel qual s'optimitzen les oportunitats de benestar físic, social i mental durant tota la vida, amb l'objectiu d'ampliar l'esperança de vida saludable, la productivitat i la qualitat de vida en la vellesa

Per poder establir unes línies estratègiques que guiïn les polítiques d'envelliment actiu de la comarca del Baix Llobregat, primerament, cal conèixer quina rellevància tenen les diferents necessitats existents dins del territori.

Els resultats que es mostraran a continuació, són extrets de l'enquesta en línia que es va realitzar durant el mes d'octubre fins al mes de desembre. L'enquesta estava dirigida als referents tècnics dels municipis o a tot aquell personal que tingués coneixement sobre les persones grans dels municipis de la comarca. En total, es van obtenir 34 respostes relatives a 20 municipis de la comarca.

En aquesta enquesta es va demanar als i les professionals que valoressin el grau de rellevància que tenien als seus municipis tota una sèrie de necessitats relacionades amb les persones grans. La valoració, de l'1 al 10, es podia establir segons el volum de persones afectades o la gravetat de la necessitat en sí mateixa.

Adicionalment també s'ha fet un recull dels recursos existents a la comarca i que podrien donar resposta a les necessitats detectades.

Els resultats d'aquest document seran el punt de partida pels debats i grups de treball que es realitzaran al llarg del projecte.

Valoració de les necessitats de les persones grans de la comarca del Baix Llobregat

A la gràfica següent es presenten les diferents necessitats amb la valoració mitjana de totes les respostes que es van obtenir. Cal mencionar que totes les necessitats, com a mínim, tenen un grau de valoració moderat, essent el valor més baix, un 6,40. Tot i així, cal destacar d'altres que tenen una valoració mitjana per sobre del vuit, com són: la solitud no desitjada; l'esclatxa digital; problemes d'accessibilitat a la llar i la manca d'activitat física i social d'algunes persones. La resta de necessitats també tenen valoracions elevades, fet que implica tenir-les en compte a la diagnosi executada.

Més enllà d'aquestes dificultats prèviament identificades, les professionals dels municipis també han volgut posar l'accent en d'altres que consideren rellevants com són: dificultats d'accés a serveis o recursos a causa de la dispersió geogràfica, sumat a problemes de salut física com mental, agreujats per l'esclat de la Covid-19.

Necessitats	Valoració 1 al 10
Persones grans en situació de solitud no desitjada.	8,46
Persones grans amb dificultats per fer servir les tecnologies de la informació i la comunicació i per tant per realitzar tràmits amb l'administració o amb les entitats	8,41
Persones grans que viuen a edificis sense ascensor o cases amb escales internes que dificulta la seva mobilitat.	8,09
Persones grans que no fan cap tipus d'activitat ni educativa, ni motriu, ni expressiva,... que les faci sortir de casa i mantenir-se actives.	8,09
Persones grans amb problemes de demència o alzheimer que no estan ben ateses.	7,91
Persones grans que estan patint problemes de maltractament.	7,89
Estafes o robatoris a persones grans.	7,83
Persones grans que viuen en zones més aïllades amb dificultat d'accés al transport públic.	7,81
Persones amb necessitat de suport psicològic per temes com depressió, dol o ansietat i amb manca de recursos públics o privats que les puguin atendre.	7,80
Persones grans amb dificultats per realitzar les tasques diàries i sense suport ni familiar, ni privat, ni públic suficient.	7,72
Persones grans amb hàbits pot saludables (manca d'exercici físic, alimentació inadequada, tabaquisme,...)	7,67
Persones grans amb sensació d'inseguretat	7,60
Persones grans amb problemes d'audició o visió que dificulta el seu dia a dia i sense recursos econòmics com per cobrir els tractaments o els aparells	7,33
Persones grans que fan els àpats soles i que això afecta a la seva dieta.	7,21
Manca d'activitats adreçades a les persones grans: accessibles econòmicament, variades i adaptades.	7,09
Persones grans amb problemes de salut bucal sense recursos econòmics suficients com per pagar-se els tractaments.	7,00
Manca de coordinació entre el sistema sanitari i els serveis socials per la detecció i seguiment dels casos de persones grans en risc..	6,95
Persones grans amb baix nivell formatiu o analfabetisme que dificulta el dia a dia	6,40

Propostes dels municipis per paliar les necessitats o problemàtiques de les persones grans des del Consell Comarcal del Baix Llobregat

En primer terme, molts dels municipis de la comarca valoren en sí mateix la creació d'un Pla estratègic comarcal de gent gran. Aquest els hi pot resultar de gran ajuda per identificar i reduir les necessitats o problemàtiques que afecten a aquesta població.

Més enllà d'aquesta primera valoració, s'identifiquen algunes propostes o estratègies a tenir en compte en aquest Pla estratègic com podria ser: **augmentar la participació** de les **persones grans**, **empoderar-les**, fer **escolta activa** de les seves necessitats i disposar de **diferents serveis o recursos** com **menjadors socials**, **centres de dia**, **punts d'atenció i/o tramitació en línia**, **xarxa de suport**, **ajudes econòmiques**, **espais d'atenció a les demències**, **xerrades temàtiques** i en especial, es valora com a prioritari, la **formació continua dels professionals**, l'existència d'**espais d'intercanvi d'experiències**, **bones pràctiques** o projectes **col·laboratius** o de **cocreació** entre els diferents **municipis** de la comarca.

MAPA DE RECURSOS PER GENT GRAN A LA COMARCA DEL BAIX LLOBREGAT

A continuació presentem els recursos o serveis existents a la comarca adreçats a les persones grans en relació als eixos que estableix l'OMS pels projectes d'envelliment actiu i saludable: cura i salut, seguretat, formació al llarg de la vida i participació. Val a dir que moltes de les accions aquí presentades poden respondre a més d'un eix i que alguns dels eixos es podrien dividir en subcategories. Tot i així, hem decidit mantenir l'estructura que marca l'OMS per tal de donar més claredat a l'anàlisi.

Anàlisi del mapa de recursos

A continuació destaquem alguns aspectes rellevants del mapa de recursos per cada àmbit:

01

Salut: tots els municipis compten amb recursos socials adreçats a persones amb algun grau de dependència o fragilitat com poden ser les residències, el SAD o el servei de teleassistència. Alhora també trobem a tots ells algunes activitats més adreçades a persones grans més actives i que busquen promocionar el bon estat físic i mental com són les activitats esportives i els tallers de memòria. A partir d'aquí ja podem començar a trobar diferències entre els municipis tot i que encara hi ha serveis que són força majoritaris com són els centres de dia, els programes d'arranjament o ajudes tècniques que pretenen allargar l'autonomia de la gent gran als seus municipis o altres projectes que busquen millorar el benestar emocional i físic de les persones grans. Finalment trobem de forma més puntual altres serveis específics de salut o alimentació.

02

Seguretat: les accions relacionades amb la seguretat són ja més esporàdiques. La més comú és la de tallers de prevenció d'actes delictius present a 62% dels 20 municipis consultats. La resta no està present ni a la meitat de municipis

03

Formació al llarg de la vida: les activitats formatives estan més enfocades a les capacitats digitals, amb presència a un 90% dels municipis, i no tant a formacions més transversals o acadèmiques com pot ser l'escola d'adults o d'extensió universitària.

04

Participació: els equipaments i activitats que fomenten la participació de les persones grans estan força més esteses entenent que són espais on es fomenten les relacions socials entre les persones, es millora el benestar emocional i físic. No tant aquelles activitats que impliquen un paper més actiu que aprofita la contribució que la pròpia gent gran pot fer a la seva societat, com poden ser els consells consultius o les activitats de voluntariat.